

Na temelju odredbe članka 66. stavka 2. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti („NN“ 79/07, 113/08, 43/09), Pravilnika o uvjetima i načinu obavljanja mjera za sprečavanje i suzbijanje bolničkih infekcija („NN“ 85/2012), na osnovu članka 53. Statuta Doma zdravlja Splitsko-dalmatinske županije , Upravno vijeće Doma zdravlja, na sjednici održanoj dana 11. srpnja 2016. god., donijelo je:

PRAVILNIK

O UVJETIMA I NAČINU OBAVLJANJA MJERA ZA SPREČAVANJE I SUZBIJANJE BOLNIČKIH INFEKCIJA U DOMU ZDRAVLJA SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE

I OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Odredbama ovog Pravilnika propisuju se mjere za sprečavanje i suzbijanje širenja infekcija te osnivanje i djelokrug rada Povjerenstva za sprečavanje i suzbijanje infekcija (u dalnjem tekstu Povjerenstvo) povezanih sa zdravstvenom skrbi unutar zdravstvene ustanove Doma zdravlja Splitsko-dalmatinske županije (u dalnjem tekstu Dom zdravlja).

II MJERE ZA SPREČAVANJE I SUZBIJANJE ŠIRENJA INFEKCIJA

Članak 2.

Mjere za sprečavanje i suzbijanje širenja bolničkih infekcija su:

- 1.pregled i sanitarna obrada bolesnika pri prijemu na liječenje u stacionarnom dijelu, i liječenje hemodijalizom, a prema kliničkim indikacijama, mikrobiološka i epidemiološka obrada pacijenta;
- 2.provedba sanitarno-higijenskih postupaka pri radu te ponašanje zaposlenih, pacijenata i posjetitelja unutar Doma zdravlja (ordinacija, stacionara, hemodijalize);
- 3.čišćenje, pranje te provjetravanje radnih prostorija i pripadajuće opreme;
- 4.higijena ruku, kože i sluznica;
- 5.dezinfekcija instrumenta, medicinskog pribora i okoline;
- 6.sterilizacija opreme i pribora za medicinske postupke;
- 7.aseptički, antiseptički i higijenski postupci pri radu;

- 8.prikupljanje, razvrstavanje, pranje, sterilizacija i transport rublja;
- 9.osiguranje zdravstvene ispravnosti namirnica, uključujući vodu za piće te sanitarno-tehničkih i higijenskih uvjeta pripreme, čuvanja i podjele hrane;
- 10.osiguranje zdravstvene ispravnosti i kakvoće vode za potrebe hemodijalize, sukladno posebnim propisima;
- 11.osiguranje kakvoće zraka sukladno posebnim propisima;
- 12.dezinsekcija i deratizacija sukladno posebnim propisima;
- 13.zbrinjavanje infektivnog otpada, sukladno posebnim propisima;
- 14.rano otkrivanje, izolacija i liječenje osoba oboljelih od infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi;
- 15.praćenje infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi u odnosu na vrstu infekcije, uzročnike, populaciju pacijenta, primjenu dijagnostičkih ili terapijskih postupaka;
- 16.provođenje preventivnih i specifičnih mjera (imunizacija, kemoprofilaksa, seroprofilaksa) te mikrobiološka kontrola žive i nežive sredine prema epidemiološkoj indikaciji;
- 17.osiguranje higijensko-tehničke ispravnosti objekta, opreme i instalacija kao i sudjelovanje pri građevinsko-arhitektonskim rekonstrukcijama ili izgradnji;
- 18.edukacija cjelokupnog osoblja (zdravstvenog i nezdravstvenog) prilikom stupanja na posao te kontinuirana edukacija o sprečavanju infekcija;
- 19.temeljna edukacija i kontinuirana edukacija članova Tima za kontrolu bolničkih infekcija;
- 20.zbrinjavanje zdravstvenih i nezdravstvenih radnika koji su profesionalno izloženi potencijalno infektivnom materijalu.

Članak 3.

Pod pregledom i sanitarnom obradom bolesnika podrazumijeva se:

- 1.pregled pacijenta prilikom prijema na odjel odnosno u ambulanti, pri kojem doktor medicine na temelju kliničkih simptoma, anamneze i epidemioloških podataka odlučuje je li potrebna mikrobiološka obrada i/ili izolacija;
2. epidemiološka obrada koja se sastoji od epidemiološke anamneze u smislu utvrđivanja ranije stečene infekcije ili prisutne infekcije višestruko otpornim mikroorganizmima ili prisutnosti rizičnih faktora bitnih za razvoj infekcije;

3. sanitarna obrada pacijenta koja obuhvaća kupanje i tuširanje te oblačenje u čisto rublje;

4. odlaganje odjeće pacijenta u garderobi ili predavanje obitelji.

Članak 4.

Pod provedbom sanitarno-higijenskih postupaka podrazumijeva se:

1. uspostava jasnog i jednostavnog sustava označavanja kretanja osoba unutar ustanove, označavajući zone visokog rizika odnosno zabranjenog pristupa;

2. donošenje Pravilnika o kućnom redu koji regulira ponašanje zaposlenih, pacijenata/korisnika i posjetitelja;

3. uspostava kružnog toka za čiste i kontaminirane materijale (rublje, instrumenti, otpad) na način da se spriječi križanje čistog i nečistog materijala, ili transport u zatvorenim spremnicima;

4. poštivanje odredbi organizacije zdravstvene njage i skrbi bolesnika.

Članak 5.

Pod čišćenjem, pranjem i provjetravanjem prostorija te čišćenjem i pranjem pripadajuće opreme podrazumijeva se:

1. čišćenje prostorija, radnih površina, pribora za rad i drugih predmeta koji podliježu posebnom higijenskom režimu po rasporedu, odnosno prema propisanom i prihvaćenom postupniku;

2. redovito provjetravanje svih prostorija koje imaju prirodnu ventilaciju (prozore);

3. strojno ili ručno pranje posuđa prema posebnim postupnicima koje donosi Povjerenstvo.

Članak 6.

Higijena ruku osoblja podrazumijeva:

1. pranje ruku pod tekućom vodom tekućim sapunom odnosno losionom u slučaju vidljive kontaminacije ruku,

2. utrljavanje alkoholnog preparata u svim ostalim slučajevima.

Indikacije za higijenu ruku: prije kontakta s pacijentom, nakon kontakta s pacijentom, prije izvođenja aseptičkog zahvata, nakon kontakta s tjelesnim tekućinama i izlučevinama, nakon kontakta s bolesnikovom okolinom te uvijek nakon skidanja rukavica.

Higijena kože pacijenta podrazumijeva: redovito pranje i kupanje, te lokalno dezinfekcija kože prije davanja injekcija, vađenja krvi odnosno izvođenja invazivnih zahvata.

Higijena sluznica pacijenta podrazumijeva: redovito čišćenje i pranje usne šupljine bolesnika.

Članak 7.

Dezinfekcija kemijskim otopinama dijeli se prema stupnju mikrobicidne djelotvornosti dezinficijensa (nisko, srednje i visokovrijedna), prema namjeni (koža, sluznice, pribor, oprema, površine) i prema razinama rizika (niski, srednji, visoki).

Za provođenje kemijske dezinfekcije treba imati opću listu dezinficijensa, liste dezinficijensa prema namjeni i razinama rizika, te upute za primjenu. Upute za primjenu nužne su i za sve ostale oblike dezinfekcije.

Članak 8.

Sterilizacija je postupak uništavanja svih vrsta i svih oblika mikroorganizama. Provodi se vrućom vodenom parom pod tlakom za instrumente i pribor koji podnose visoke temperature, formaldehidom, etilen oksidom, plazma peroksidom i ionizirajućim zračenjem za materijale koji ne podnose visoke temperature.

Priprema i postupci za provedbu sterilizacije:

1. svi instrumenti i pribor koji će se sterilizirati moraju se prije rastaviti, oprati i dezinficirati;
2. pranje i dezinfekcija provode se u automatskim strojevima za pranje i dezinfekciju ili ručnim postupkom po točno utvrđenim pravilima (standardne operativne procedure);
3. instrumente i pribor nakon pranja treba sastaviti i ispitati funkcionalnost;
4. instrumenti i pribor pakiraju se u spremnike za sterilizaciju ili specijalne papire;
5. nakon završenog postupka sterilizacije, sterilizirani materijal mora se ohladiti do sobne temperature;
6. uređaji za sterilizaciju i postupci sterilizacije moraju se redovito kontrolirati;
7. validacije (provjere) uređaja obavljaju se u određenim vremenskim razmacima koje diktiraju standardi od za to ovlaštene osobe ili institucije;
8. provjere postupaka sterilizacije provode se fizikalnim i biološkim metodama:
  - fizikalnim metodama mjere se fizikalni parametri (temperatura, vrijeme, tlak);
  - biološki indikatori moraju se koristiti nakon svakog servisa, popravka uređaja za sterilizaciju ili duljeg stajanja sterilizatora. Rutinska provjera postupaka sterilizacije

može se provoditi biološkim indikatorima koji se inkubiraju u mikrobiološkom laboratoriju (nalaz za dokumentaciju) ili brzim biološkim indikatorima. Učestalost ovisi o vrsti sterilizacije i količini rada sterilizatora;

9. knjiga evidencije o radu mora se voditi za svaki sterilizator, s odgovarajućim rubrikama u koje se dnevno unose podaci o vrsti i količini steriliziranog materijala, vremenu početka i završetka svakog ciklusa sterilizacije, odgovornoj osobi, te nalazima kontrole sterilizacije.

Članak 9.

Pod aseptičnim, antiseptičnim i higijenskim postupcima pri radu podrazumijevaju se:

1. aseptični postupak jest primjena sterilnog materijala i instrumenata te aseptičnih tehnika rada kojima se sprječava ulazak mikroorganizama u tijelo pacijenta (tehnika nedodirivanja, higijena ruku i uporaba sterilnih rukavica). Primjenjuje se pri invazivnim medicinskim postupcima, operativnim zahvatima i previjanju rana;

2. antiseptički postupak jest dezinfekcija sluznice, rane ili kože bolesnika te higijena ruku i uporaba sterilnih rukavica a provodi se prije invazivnih postupaka i operacija;

3. higijenski postupak se primjenjuje kada je rizik od prijenosa mikroorganizama nizak, a obuhvaća postupke čišćenja, pranja i higijene ruku.

Članak 10.

Pod prikupljanjem, razvrstavanjem, pranjem i transportom rublja te sterilizacijom po potrebi, podrazumijeva se:

1. prikupljanje nečistog rublja odmah nakon skidanja s pacijenta i/ili kreveta i stavljanje u posebne nepropusne vreće bez razvrstavanja te odvoženje u praonicu ili privremeno odlaganje u prostoriju za nečisto, koja se čisti i dezinficira svakodnevno;

2. odvajanje kontaminiranog rublja (krvlju ili rezistentnim bolničkim vrstama) i zasebno odvoženje u praonicu;

3. razvrstavanje i označavanje rublja u praonici, pranje, sušenje i glaćanje;

4. skladištenje čistog, klasificiranog i pripredjenog rublja u suhom i zračnom prostoru. Sukladno dnevnom rasporedu, odvoženje na odjele/središnju sterilizaciju na čistim i dezinficiranim kolicima, zapakirano u čiste nepropusne vreće ili u dezinficiranim spremnicima;

5. steriliziranje određenih kategorija rublja.

Članak 11.

Pod osiguranjem i kontrolom zdravstvene ispravnosti namirnica uključujući i vodu za piće te sanitarno-tehničkih i higijenskih uvjeta pripreme, čuvanja i podjele hrane podrazumijeva se:

1. sanitarno-tehnički i higijenski uvjeti i postupci skladištenja namirnica, pripreme i podjele hrane;
2. uklanjanje bolesnih osoba i kliconoša iz lanca podjele hrane;
- 3 uklanjanje ostataka hrane na higijenski način odlaganjem u posebne posude s poklopcom u zaseban prostor ukoliko se odmah ne odstrani;
4. svakodnevno pranje i dezinfekcija pribora i opreme, uključujući kolica za prijevoz hrane.

Članak 12.

Pod osiguranjem zdravstvene ispravnosti vode za potrebe hemodijalize podrazumijeva se provođenje posebne kontrole kakvoće vode zatvorenog sustava u jedinicama za dijalizu, koja mora udovoljiti bakteriološkim i fizikalno-kemijskim kriterijima.

Postupak osiguranja kakvoće vode za hemodijalizu provodi se sukladno posebnim propisima.

Članak 13.

Pod osiguranjem kvalitete zraka podrazumijeva se izvedba, održavanje te nadzor aparata za kondicioniranje zraka i mehaničkih filtera na način da se ne može narušiti zdravlje pacijenta, zaposlenog osoblja i posjetitelja.

Članak 14.

Pod ranim otkrivanjem, izolacijom i liječenjem osoba oboljelih od infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi podrazumijeva se:

1. dijagnosticiranje infekcije povezane sa zdravstvenom skrbi, mikrobiološko utvrđivanje uzročnika i njegovih osobitosti;
2. epidemiološko ispitivanje u cilju iznalaženja izvora zaraze, putova prenošenja, rezervoara uzročnika, vremena i mesta nastanka te raširenosti infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi;
3. izoliranje ili grupiranje pacijenta i osoblja kod kojih je otkriveno postojanje infekcije ili kolonizacije te poduzimanje drugih općih i specifičnih mjera za suzbijanje širenja infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi, prema vrsti infekcije i uzročniku;
4. odgovarajuće liječenje ili dekolonizacija prema vrsti infekcije i uzročniku.

Članak 15.

Praćenje infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi obavlja se kroz kontinuirano prikupljanje podataka iz medicinske dokumentacije bolesnika.

Praćenje infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi odvija se prema planu kojeg donosi Povjerenstvo a obuhvaća podatke o strukturi i procesu prevencije i kontrole infekcija, kao i podatke o infekcijama kao ishodu zdravstvene skrbi.

Podaci prikupljeni praćenjem infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi pohranjuju se i periodički analiziraju. Povjerenstvo analizira rezultate najmanje jednom godišnje i daje povratnu informaciju tijelu upravljanja i zaposlenicima, kao i Povjerenstvu Ministarstva, u obliku godišnjeg izvješća.

Tim za kontrolu bolničkih infekcija sudjeluje u prikupljanju prijava, analizi i interpretaciji rezultata kontrole infekcija.

Pohranjivanje, analiza i komentiranje rezultata obavlja se čuvajući povjerljivost nalaza za pacijente i osoblje.

Članak 16.

Pod provođenjem preventivnih i specifičnih mjera, mikrobiološke kontrole žive i nežive sredine, podrazumijeva se:

1. propisana imunizacija, seroprofilaksa ili kemoprofilaksa osoblja te imunizacija, seroprofilaksa i kemoprofilaksa osoblja ili pacijenta prema epidemiološkoj indikaciji, uključujući i kemoprofilaksu pri određenim kirurškim zahvatima;
2. provođenje mikrobiološke kontrole oboljelih osoba i kontakata u slučaju pojave ili sumnje na infekciju povezanu sa zdravstvenom skrbi u cilju utvrđivanja potencijalnog izvora zaraze i uvođenja mjera za suzbijanje širenja infekcije povezane sa zdravstvenom skrbi;
3. bakteriološka ispitivanja nežive sredine koja se provode ciljano u slučaju epidemiološke indikacije.

Članak 17.

Pod osiguranjem higijensko-tehničke ispravnosti objekata, opreme i instalacija podrazumijeva se izvedbeno rješenje prostora i opreme obveznika provođenja mjera sukladno važećim propisima, osiguravajući specifične medicinske i druge potrebe te stručne zahtjeve za smanjenje rizika od infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi.

Prilikom planiranja građevinsko-arhitektonske rekonstrukcije ili izgradnje unutar ustanove potrebno je poštivanje stručne preporuke Povjerenstva ustanove.

Članak 18.

Edukaciju o načelima i praksi prevencije infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi moraju proći svi zdravstveni i nezdravstveni radnici koji mogu doći u kontakt s pacijentima ili medicinskom opremom. Edukacija se provodi za novozaprimljene zaposlenike, a zatim periodički prema godišnjem planu i procjeni rizika Povjerenstva ustanove.

III OSNIVANJE I DJELOKRUG RADA POVJERENSTVA

Članak 19.

Povjerenstvo Doma zdravlja imenuje Upravno vijeće na prijedlog ravnatelja.

Članak 20.

Povjerenstvo čine ravnatelj ili njegov pomoćnik za kvalitetu zdravstvene zaštite; glavna sestra Doma zdravlja, voditelj zdravstvenog Odjela, doktor medicine za kontrolu bolničkih infekcija, medicinska sestra/tehničar za kontrolu bolničkih infekcija.

Članak 21.

Povjerenstvo obavlja sljedeće poslove:

- 1.donosi program za prevenciju i kontrolu infekcija, godišnji plan prevencije i kontrole te utvrđuje mjere za sprečavanje i suzbijanje infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbij;
- 2.donosi preporuke za pojedine postupke pri dijagnostici, njezi i liječenju pacijenata te zbrinjavanju zdravstvenih radnika nakon profesionalne ekspozicije krvi pacijenata i periodički revidira pismene preporuke;
- 3.određuje stručne prioritete u suzbijanju infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbij prema epidemiološkoj situaciji i postupke u okviru mjera za sprečavanje i suzbijanje infekcija;
- 4.određuje prioritete u praćenju infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbij i analizira kretanje infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbij;
- 5.organizira sastanak najmanje jednom godišnje sa zaposlenicima s ciljem prenošenja informacija o zaključcima sa svojih sastanaka;
- 6.podnosi godišnje izvješće o radu na praćenju, sprečavanju i suzbijanju infekcija Upravnom vijeću na usvajanje.

Rad Povjerenstva odvija se na redovnim sastancima najmanje 2 puta godišnje, a po potrebi i češće ovisno o učestalosti infekcija i epidemiološkoj situaciji.

Članovi Povjerenstva za svoj rad odgovorni su Upravnom vijeću Doma zdravlja, a za provedbu mjera za sprečavanje i suzbijanje infekcija odgovoran je ravnatelj Doma zdravlja.

Izvješće o epidemiji infekcije povezane sa zdravstvenom skrbij podnosi ravnatelj ministru nadležnom za zdravstvo te Povjerenstvu Ministarstva. Ovisno o vrsti epidemije, izvještava se Referentni centar za epidemiologiju i Referentni centar za bolničke infekcije Ministarstva zdravlja.

Povjerenstvo Doma zdravlja surađuje s Povjerenstvom za lijekove Doma zdravlja, Zavodom za javno zdravstvo, Sanitarnom inspekcijom, Povjerenstvom ministarstva, Referentnim centrom za bolničke infekcije Ministarstva zdravlja i drugim stručnim službama.

Članak 22.

Tim za kontrolu bolničkih infekcija svakodnevno provodi, prati i nadzire mjere sprečavanja, suzbijanja i kontrole infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi.

Tim za kontrolu bolničkih infekcija u stacionarnim odjelima imenuje Povjerenstvo Doma zdravlja na prijedlog predsjednika, a čine ga:

- 1.doktor medicine u stacionaru
- 2.medicinska sestra-tehničar u stacionaru
3. doktor medicine za kontrolu bolničkih infekcija.

Članak 23.

Zadaci Tima za kontrolu bolničkih infekcija uključuju:

- 1.nadziranje provedbe preporuka, postupaka i mjera za sprečavanje i suzbijanje bolničkih infekcija te praćenje i evaluaciju pojedinih mjera;
- 2.pružanje savjetodavne i stručne pomoći u svakodnevnom radu, kao i pri pojavi grupiranja infekcija;
- 3.zbrinjavanje zdravstvenih radnika nakon profesionalne ekspozicije i infektivnim bolestima, uključujući onima koje se prenose krvljу;
- 4.epidemiološko izviđanje u slučaju epidemije, prikupljanje i analiziranje podataka, utvrđivanje preporuka i mjera za suzbijanje epidemije;
- 5.organiziranje edukacije zdravstvenih i nezdravstvenih zaposlenika, osoba na školovanju, pacijenta i posjetitelja;
- 6.sigurno pohranjivanje podataka.

Članak 24.

Svi radnici obvezni su u djelokrugu svojih poslova provoditi usvojene mjere za sprečavanje i suzbijanje infekcija.

IV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 25.

Na sva pitanja koja nisu uređena ovim Pravilnikom neposredno se na odgovarajući način primjenjuju odredbe Pravilnika o uvjetima i načinu obavljanja mjera za sprečavanje i suzbijanje bolničkih infekcija („NN“ 85/2012).

Članak 26.

Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o uvjetima i načinu obavljanja mjera za sprečavanje i suzbijanje infekcija (23. lipnja 2008.godine).

Članak 27.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave na oglasnoj ploči Doma zdravlja.

Ovaj Pravilnik objavljen je na oglasnoj ploči Doma zdravlja Splitsko-dalmatinske županije dana 19. 07. 2016, a stupio je na snagu dana 27. 07. 2016. 2016. godine.

